

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR.VIII-1881 69 STRAIPSNIO
PAKEITIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR.VIII-
1973 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ Nr. XVP-169(2) IR Nr. XVP-170(2)

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai:

Lietuvoje augančios šildymo kainos daro įtaką ne tik gyventojams, bet ir visuomeninėms institucijoms, tarp jų – tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms (bažnyčioms). Tai dažniausiai yra dideli, senos statybos pastatai, kuriuos šildyti yra itin brangu. Bažnyčių išlaikymas priklauso nuo parapijiečių aukų, todėl šildymo sezono pradžia bendruomenės taupo dar nuo vasaros, nes šaltą žiemą tenka už šildymą pakloti ir apie 3 – 4 tūkst. eurų.

Dėl išaugusių energijos kainų Lietuvos maldos namai itin taupo. Jų patalpos menkai šildomos, o elektra ar dujinis šildymas jungiami tik per pamaldas. Bažnyčių klebonai sako, kad ir žmonės pastaruoju metu aukoja mažiau. Ypač sudėtinga situacija kaimuose. Kai kuriuose – mišios jau nebevyksta kiekvieną sekmadienį. Smarkiai pabrangus energetiniams ištekliams, Lietuvoje veikiančios religinės bendruomenės ir bendrijos vos įstengia apmokėti milžiniškas sąskaitas už elektrą ir dujas. Eilinė parapija sunaudoja maždaug 1 600 kub. m dujų per mėnesį. Elektra labai brangi, o jos suvartojimas maldos namuose yra nemenkas.

Tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės yra prilygintos verslo subjektams, todėl už elektrą ir šildymą negali mokėti, kaip buitiniai vartotojai. Tačiau jos yra ne pelno siekiančios organizacijos, neturi finansinių tikslų, o savo veiklos organizavimą bei pastatų priežiūrą finansuoja iš geranoriškai tikinčiųjų aukojamų lėšų. Ir jokių paramų šildymui bažnyčia negauna, viskas yra padengiama iš rinkliavos, kuri yra renkama sekmadieniais bendruomenės reikmėms, arba iš pavienių žmonių atnešamų aukų. Tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės ne tik negauna paramos, tačiau ir negali susigražinti mokesčių, kaip daro kitos institucijos.

Reikia pažymėti, kad klebonijos parapijose nėra klebono nuosavybė. Klebonija – parapijos nuosavybė. Kadangi parapija yra juridinis asmuo, moka komunalinius mokesčius kaip verslo klientas, nors klebonijoje gyvena vienas asmuo – klebonas. Galbūt jis galėtų mokėti kaip fizinis asmuo, bet šiuo metu moka kaip juridinis.

Įstatymų projektų tikslas – sumažinti tradicinių ir valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų energetinių išteklių išlaidas juos įtraukiant į buitinių elektros ir dujų vartotojų sąrašus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymų projektų rengėja ir iniciatorė yra Seimo narė Daiva Petkevičienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu galiojančiuose įstatymuose tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms jokių lengvatinių tarifų nėra numatyta. Jos priskirtos verslo subjektams ir elektros ir dujų tarifai taikomi kaip komercinėms įmonėms ar įstaigoms.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Priėmus įstatymų pakeitimų projektus būtų nustatyta, kad tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms yra taikomi tokie patys elektros energijos ir dujų kainos ir tarifai kaip buitiniams vartotojams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymo projektai kriminogeninei situacijai ir korupcijai neigiamos įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo projektai neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymų projektais siūlomos nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus Įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektai neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos nuostatoms bei Europos Sąjungos teisei.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymų projektams įgyvendinti Vyriausybei nutarimu reikės priimti tvarką, kuri bus šių įstatymų pakeitimo įgyvendinamasis teisės aktas.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondo lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:
„Buitinis vartotojas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:
Papildomi įstatymo projekto pagrindimai ir paaiškinimai nėra reikalingi.

Teikia
Seimo nariai